

სასამართლო პრაქტიკა

► 1 – 8/2023

ხელშეკრულების განმარტების წესი ადვოკატთან დადებული ხელშეკრულების მაგალითზე

ხელშეკრულების ორივე მხარის სამართლებრივი ინტერესების შეფასებისას, სასამართლო მიმართავს ე.წ. გეგმის საწინააღმდეგო/უნებლიე ხარვეზის გამოყენებას, რაც სასამართლოს მხრიდან ხელშეკრულების დამატებითი და გონივრული განმარტებით მიიღწევა. ხელშეკრულებაში მხარეთა მიერ გამოვლენილი ნების გონივრული და არა გამოთქმის სიტყვა-სიტყვითი მნიშვნელობიდან გამომდინარე, სასამართლომ „ბოლომდე უნდა იფიქროს“ იმასთან დაკავშირებით, თუ რა შეიძლებადა ყოფილიყო მხარეთა სურვილი.

უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე №ას-1161-1116-2016

სკ-ის 52, 90, 92, 93-ე მუხლები

ევროგაერთიანების ადვოკატთა (CCBE) ქცევის მოდელური კოდექსის 3.4 მუხლი

ფაქტობრივი გარემოებები: ადვოკატსა და კლიენტს შორის დაიდო დავალების რამდენიმე ხელშეკრულება – წერილობით სამი, ხოლო დანარჩენ ოთხ შემთხვევაში, იურიდიული მომსახურების თაობაზე, მხარეებს შორის ზეპირი შეთანხმება შედგა. წერილობით დადებულ ხელშეკრულებებში განისაზღვრა ადვოკატის მომსახურების ანაზღაურების ოდენობა და წესი.

ერთ-ერთი ხელშეკრულების 2.2.4 პუნქტის მიხედვით, მომსახურების ღირებულება შეადგენდა მოგებული თანხის 4%-ს. თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე, ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ, მის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით. მეორე ხელშეკრულების 2.2.4. პუნქტის თანახმად, მომსახურების ღირებულება შეადგენდა დავის საგნის ღირებულების 4%-ს. თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ, მის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით. მესამე ხელშეკრულებაში ანაზღაურების პირობა მეორე ხელშეკრულების ანალოგიური იყო. ერთ-ერთ საქმეზე ადვოკატმა ორი ინსტანციის სასამართლოში მიიღო მონაწილეობა და მისი კლიენტის სასარგებლოდ პროცესუალურ მონინააღმდეგეს დაეკისრა გარკვეული თანხის გადახდა. მეორე საქმეში კლიენტის ინტერესებს ადვოკატი იცავდა მხოლოდ პირველი ინსტანციის სასამართლოში. სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, ხოლო მოთხოვნა წარმომადგენლის მომსახურებაზე გაწეული ხარჯის ანაზღაურების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა, რადგან მოსარჩელეს არ ჰქონდა წარდგენილი იურიდიული მომსახურებისათვის გაწეული ხარჯების დამადასტურებელი მტკიცებულებები. მესამე საქმეზე სარჩელი არ დაკმაყოფილდა პირველ ინსტანციაში, ხოლო სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა, ადვოკატი ორივე ინსტანციაში საქმის წარმოებისას მონაწილეობდა. მეოთხე საქმეზე ადვოკატმა მოიგო დავა პირველი ინსტანციის სასამართლოში, რაც პროცესუალური მონინააღმდეგის მიერ სააპელაციო წესით გასაჩივრების შემდეგ, ისევ

ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოში დაბრუნდა, თუმცა, ამ ეტაპზე კლიენტს უკვე სხვა წარმომადგენელი ჰყავდა. მეხუთე საქმეზე კლიენტი უკვე მოპასუხეს წარმომადგენდა და მოსარჩელის სარჩელი სრულად დაკმაყოფილდა. მეექვსე საქმეზე სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. ადვოკატი, ხელშეკრულების განმარტების საფუძველზე, დავობს მომსახურების ღირებულების სრულ თანხაზე. კლიენტმა სარჩელი არ ცნო იმ საფუძვლით, რომ თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო „მისი ამოღებისთანავე“, რომელი პირობაც რიგ საქმეებზე არ დამდგარა.

სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება: თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილებით ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა ადვოკატის სარჩელი. საქალაქო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა ხელშეკრულების 2.2.4. პუნქტზე, რომლის თანახმად, მომსახურების ღირებულება შეადგენს მოგებული თანხის 4%-ს და თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო ადვოკატის კლიენტის სასარგებლოდ ამ უკანასკნელის პროცესუალური მოწინააღმდეგისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე. საადვოკატო მომსახურების ხელშეკრულებაში მითითებული ჰონორარი სამივე ინსტანციის სასამართლოში განხორციელებული წარმომადგენლობისათვის იყო დადგენილი და არ ეფუძნებოდა საქმის მოგება/წაგებას, მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულებაში მითითებული იყო წინადადება: „თანხის ამოღებისთანავე“, მაგრამ აღნიშნული მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულების 2.4.1. პუნქტისა და იმის გათვალისწინებით, რომ მოსარჩელის მიერ მოპასუხისათვის ფაქტობრივად გაწეული იყო მომსახურება, არ შეიძლებოდა გამხდარიყო ადვოკატისათვის ანაზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი. შესაბამისად, სასამართლომ არ გაიზიარა შემდეგი პოზიცია, რომ რადგან ერთ-ერთ დავაზე გაუქმდა ყველა ინსტანციის გადაწყვეტილება, ადვოკატს არ ჰქონდა შესაბამისი თანხის მოთხოვნის უფლება. საქალაქო სასამართლომ ასევე ხაზგასმით მიუთითა შემთხვევაზე, როდესაც ადვოკატი არ მონაწილეობდა სამივე ინსტანციაში, ამ შემთხვევაში ყურადღება ექცევა უკვე არა წარმომადგენლობათა ფაქტებს, არამედ მოგებული

თანხის დათქმას, კერძოდ, სასამართლომ უდავოდ მიიჩნია, რომ საკასაციო სასამართლოში თავდაპირველად კლიენტს წარმომადგენდა ადვოკატი, სწორედ ამ უკანასკნელის მიერ შეტანილ საკასაციო საჩივარზე დაადგინა ხარვეზი საკასაციო სასამართლომ, ხოლო ხარვეზის შესახებ განჩინება უკვე სხვა წარმომადგენელმა ჩაიბარა და ასევე სხვა წარმომადგენელმა განაცხადა უარი კლიენტის მოთხოვნაზე ერთ-ერთი საქმის წარმოებისას. საქალაქო სასამართლომ დაასკვნა, რომ კლიენტს ადვოკატის სასარგებლოდ უნდა დაკისრებოდა მის მიერ მოთხოვილი თანხა სამივე ინსტანციაში გაწეული მომსახურებისათვის, ანუ მოგებული თანხის 4%-ის ოდენობით. ამავდროულად ავითარებს პირველი ინსტანცია სხვა ხელშეკრულებებთან მიმართებით, რომლებშიც ნაწილობრივ ან საერთოდ არ იყო დაკმაყოფილებული კლიენტის მოთხოვნა.

სააპელაციო სასამართლომ კლიენტის მოთხოვნა არ დააკმაყოფილა და განმარტა, რომ დაუსაბუთებელი იყო აპელანტის მტკიცება, იმასთან დაკავშირებით რომ წარმომადგენლისათვის მომსახურების ანაზღაურება უნდა მოხდეს მხოლოდ მოწინააღმდეგე მხარისათვის თანხების გადასახდელად დაკისრებისა და ამ თანხის ამოღების შემდეგ, აღნიშნული მსჯელობა ვერ იქნება გაზიარებული, ვინაიდან, ადვოკატის მიერ კლიენტისათვის იურიდიული მომსახურების გაწევის ფაქტი სახეზეა ამ კონტექსტში, სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა კლიენტის მითითება, რომ მხარეთა შორის არსებული შეთანხმებები წარმომადგენდა პირობადებულ გარიგებებს სსკ-ის 90, 93 მუხლების საფუძველზე და განსახილველ შემთხვევაში, რადგანაც ამ ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული პირობების დადგომას ადგილი არ ჰქონია, ის ძალადაკარგულად ითვლებოდა.

კლიენტს ანაზღაურების პირობა, აღქმული ჰქონდა ცალკე პირობადებულ გარიგებად, რაც ადვოკატის მომსახურების ღირებულების ანაზღაურების ნაწილს მოიაზრებდა, კლიენტმა აღნიშნულ ხელშეკრულებებს კვაზი-ხელშეკრულებები უწოდა, რომელი ხელშეკრულებაც სასყიდლიანი იყო, მაგრამ პოზიტიური პირობით, რომელიც არ დადგა, იმიტომ რომ სასამართლო-

თა გადაწყვეტილებებით მონინალმდეგე მხარეს, გარდა ერთი შემთხვევისა, ადვოკატის მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება არასდროს დაჰკისრებია. აღნიშნული წერილობითი კვაზი-ხელშეკრულებები სწორედ იმისთვის იდებოდა, რომ მონინალმდეგე მხარეს დაჰკისრებოდა ადვოკატის მომსახურების თანხების ანაზღაურება და სწორედ მონინალმდეგისათვის დაკისრებული ადვოკატის მომსახურების ხარჯებით მომხდარიყო ადვოკატის მიერ განეული შრომის ანაზღაურება.

საკასაციო სასამართლომ გააფართოვა მსჯელობა საადვოკატო მომსახურების ხელშეკრულების ბუნებაზე და პირველ რიგში, მიუთითა, რომ საადვოკატო მომსახურება არ არის უსასყიდლო, ე.წ. *pro bono* ანუ უსასყიდლო მომსახურება იმ პროფესიული სოციალური პასუხისმგებლობის ნაწილია, რომელიც მიღებული და დამკვიდრებულია, როგორც ევროგაერთიანების წევრი ქვეყნების საადვოკატო ბიუროების, ისე აშშ-ის იურისტთა ასოციაციის წარმომადგენელთა კერძო საადვოკატო პრაქტიკაში და მოიცავს არა მხოლოდ სოციალურად დაუცველ პირთა იურიდიულ მომსახურებას, არამედ იდეალური მიზნების მქონე არასამთავრობო ორგანიზაციების სამართლებრივ მხარდაჭერასაც. სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა ევროგაერთიანების ადვოკატთა (CCBE) ქცევის მოდელურ კოდექსზე, კერძოდ, 3.4 პუნქტით დადგენილია, რომ 3.4.1. ადვოკატის მიერ მოთხოვნილი ჰონორარი სრულად უნდა გაუმჟღავნდეს კლიენტს, რომელი ჰონორარიც უნდა იყოს სამართლიანი და ზომიერი. 3.4.2. ადვოკატსა და კლიენტს შორის სხვაგვარი შეთანხმების არსებობის გარდა, ადვოკატის მიერ მოთხოვნილი ჰონორარი ექვემდებარება რეგულირებას იმ ადვოკატურისა თუ იურიდიული საზოგადოების წესების შესაბამისად, რომელსაც ადვოკატი მიეკუთვნება. 3.3 მუხლი უკრძალავს ადვოკატს აწარმოოს ე.წ. *Pactum Quota de Litis*, რაც ნიშნავს შეთანხმებას ადვოკატსა და კლიენტს შორის, რომელიც დადებულია იმ საქმის საბოლოო გადაწყვეტამდე, რომელშიც კლიენტი ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს და რომლის საფუძველზეც კლიენტი იღებს ვალდებულებას ადვოკატს გადასცეს წილი საქმის შედეგიდან, მიუხედავად

იმისა რომ წილი თანხას თუ სხვა სარგებელს წარმოადგენს, რომელსაც კლიენტი საქმის გადაწყვეტისას მიიღებს. სასამართლო განმარტავს, რომ მიუხედავად საქართველოს საკანონმდებლო წესით მოუწესრიგებელი ადვოკატის ჰონორარის, მათ შორის ჰონორარის გამოანგარიშების საკითხისა, სასამართლომ მხარეთა შორის ხელმოწერილი სამი ხელშეკრულების სადავო პუნქტების განმარტების, ანუ მხარეთა მიერ გამოვლენილი ნების გონივრულობისა და დადგენილი გასამრჯელოს სამართლიანობის შეფასების გზით უნდა იმსჯელოს ანაზღაურებაზე. რაც შეეხება 2.2.4 პუნქტს, სასამართლომ განმარტა, რომ პირობის შინაარსი: „თანხის გადახდა უნდა მომხდარიყო ადვოკატის კლიენტის სარგებლოდ მოპასუხისათვის დაკისრებული თანხის ამოღებისთანავე რწმუნებულის ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით” არ წარმოადგენს პირობადებულ გარიგებას სსკ-ის 90-ე მუხლის თანახმად, რადგან საადვოკატო ჰონორარის ანაზღაურების კლიენტის ნებაზე დამოკიდებულ პირობად (სსკ-ის 92-ე მუხლი) ან პოზიტიურ პირობად (სსკ-ის 93.1-ე მუხლი) განმარტება სრულიად არაგონივრული, უსამართლო და სამოქალაქო ბრუნვისთვის დამაზიანებელი იქნებოდა, საკასაციო სასამართლო არა მარტო სამართლებრივად უვარგისად, არამედ არამართლზომიერადაც აფასებს მხარის ამგვარ განმარტებას. განმარტებისას, შესაძლებელია აღინიშნოს, რომ ის ადვოკატის უფლებას კი არ ადგენს ჰონორარის მოთხოვნაზე, არამედ, შესაძლოა გასამრჯელოს გადახდის ვადამოსულობაზე მიუთითებდეს. საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, ხელშეკრულების მხარეებს ბოლომდე არ ჰქონდათ გაცნობიერებული ჰონორარის გადახდის წესი, რადგან ამკარაა, რომ შეუძლებელია ადვოკატის ინტერესში შედიოდეს ჰონორარის გადახდის დაკავშირება კლიენტის პროცესუალური მონინალმდეგისაგან თანხის ამოღებასთან. სსკ-ის 52-ე მუხლის საფუძველზე: “ნების გამოვლენის განმარტებისას ნება უნდა დადგინდეს გონივრული განსჯის შედეგად, და არა მარტოდენ გამოთქმის სიტყვასიტყვითი აზრიდან”, საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების აღ-

სრულება დამოკიდებულია კრედიტორის ნებაზე, შესაბამისად, თუნდაც იმის გათვალისწინებით, რომ მოგებული მხარე უფლებამოსილია, მოურიგდეს პროცესუალურ მონინალმდეგეს, ისევე, როგორც 10 წლის განმავლობაში, როდესაც მოისურვებს, მაშინ წარადგინოს სააღსრულებო ფურცელი. ასეთი დავების დროს, ხელშეკრულების ორივე მხარის სამართლებრივი ინტერესების შეფასებისას, სასამართლო მიმართავს ე.წ. გეგმის საწინააღმდეგო/უნებლიე ხარვეზის გამოყენებას, რაც სასამართლოს მხრიდან ხელშეკრულების დამატებითი და გონივრული განმარტებით მიიღწევა. ხელშეკრულებაში მხარეთა მიერ გამოვლენილი ნების გონივრული და არა გამოთქმის სიტყვა-სიტყვითი მნიშვნელობიდან გამომდინარე, სასამართლომ „ბოლომდე უნდა იფიქროს“¹ იმასთან დაკავშირებით, თუ რა შეიძლებოდა ყოფილიყო მხარეთა სურვილი. შესაბამისად, ხელშეკრულების პირობის გონივრული განმარტების საფუძველზე, საკასაციო სასამართლომ ნაწილობრივ დაუკმაყოფილა კლიენტს მოთხოვნა, კერძოდ, ჰონორარის სახით განსაზღვრა სხვადასხვა პროცენტული წილი, ზოგი დავის საგნის ფასის საფუძველზე, ზოგი კი- მოგებული საქმის პროცენტულ წილზე.

კომენტარი: ყურადღება უნდა მიექცეს ხელშეკრულების ენის გონივრულ მნიშვნელობაზე და არა მხარეთა სუბიექტურ განზრახვებზე ხელშეკრულების დადების მომენტში. ეს ნიშნავს, რომ სასამართლო განიხილავს ხელშეკრულებას მესამე, ობიექტური პირის თვალსაწიერიდან. ჩვენს შემთხვევაში, სასამართლოებმა განმარტებისას გაითვალისწინეს ხელშეკრულებისა და საადვოკატო მომსახურების ერთიანი კონტექსტი და გარემომცველი გარემოებები. ყველაზე საინტერესოა ხელშეკრულების განმარტების *contra proferentem*-ნესი²: იმ შემთხვევებში, რო-

დესაც ხელშეკრულების პირობები ორაზროვანია ან ექვემდებარება მრავალგვარ განმარტებას, სასამართლოებს შეუძლიათ გამოიყენონ *contra proferentem*-ნესი, რომლის მიხედვითაც, ხელშეკრულებაში ნებისმიერი გაურკვევლობა უნდა იყოს გაგებული იმ მხარის წინააღმდეგ, რომელმაც შეადგინა ან უზრუნველყო ხელშეკრულება. ის ტვირთს აკისრებს შემქმნელს, რათა მან უზრუნველყოს ხელშეკრულების არაორაზროვანი შინაარსი. მოსამართლეებს შეუძლიათ გამოიყენონ განმარტების სხვადასხვა ხერხები, როგორებიცაა „ხელშეკრულების შემავსებელი განმარტება“ (როდესაც საკასაციო სასამართლომ მოდელური კანონისა და ადვოკატთა შესახებ კანონის საფუძველზე განმარტა ხელშეკრულება) და პრინციპები, რათა გადაჭრას ორაზროვანი შინაარსის პრობლემა, ამასთან, ჩამოაყალიბოს შესაბამისი პრაქტიკა. ხელშეკრულებაში განსაზღვრული ანაზღაურების პირობა ორაზროვანი იყო იმდენად, რამდენადაც წინააღმდეგობაში მოდიოდა სხვა პუნქტებთან, ამიტომ სასამართლოს მიერ აღნიშნულის სისტემური განმარტებით მეტად გასაგები ხდება, როგორც ანაზღაურების პირობის არსი, ასევე, საადვოკატო მომსახურებაზე არსებული ჰონორარის ბუნება, ამის მიუხედავად, ვფიქრობ, სასამართლო მეტად ხისტი იყო ხსენებული პირობის განმარტებისას და არ გაითვალისწინა კლიენტის, როგორც სუსტი მხარის, პოზიცია სახელშეკრულებო ურთიერთობაში შესვლამდე და შესაძლებელია, მისი ნება ეფუძნებოდა ადვოკატისთვის ფაქტობრივად გაწეული სამუშაოსთვის ანაზღაურებას და, მეტიც, მხოლოდ მოგების შემთხვევაში ანაზღაურებას.

ნინი ბერულავა

¹ „ხელშეკრულების დამატებით განმარტების არსი მდგომარეობს ხარვეზის შემცველი გარიგების მხარეთა ჰიპოთეტური სურვილის შესაბამისად განვრცობაში. ამასთან, სასამართლო უნდა ამოვიდეს იქიდან, თუ რაზე შეთანხმდებოდნენ მხარეები, როგორც კეთილსინდისიერი ხელშეკრულების მხარეები, კეთილსინდისიერების პრინციპის დაცვით მათი ინტერესების ჯეროვანი შეჯერების პირობებში,

თუ მათ არ გამორჩებოდათ ხელშეკრულების შესაბამისი პუნქტი. არსებული ხარვეზები უნდა შეივსოს ხელშეკრულების დამატებით განვრცობის გზით იმგვარად, რომ „ბოლომდე იყოს ნაფიქრი“, იხ. 10.11. 1999 – I ZR 183/97 – NJW 2000, 743

² Barrett S., Wilmut-Smith C., *The contra proferentem rule in financial litigation*, 2017, 708.

► 2 – 8/2023

სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება იურიდიული პირის მიმართ

სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებით, სასამართლომ არ უნდა მოახდინოს იურიდიული პირის ფუნქციონირების გაუმართლებელი პარალიზება და უნდა მისცეს შესაძლებლობა აღნიშნულ სუბიექტს, განაგრძოს სამეწარმეო საქმიანობის შედეგად მოგების მიღება.

უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე №ას-450-2023

სსკ-ის 191, 198-ე მუხლები

ფაქტობრივი გარემოებები: მოსარჩელემ სარჩელი შეიტანა სასამართლოში და სესხის ხელშეკრულების საფუძველზე მოითხოვა სამი მოპასუხისთვის ძირითადი თანხისა და პირგასამტეხლოს დაკისრება. სამივე მოპასუხე წარმოადგენდა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას, ასევე, მოსარჩელის განმარტებით, პირველმა მოპასუხემ, ვალდებულების შესრულებისაგან თავის არიდების მიზნით, თავისი უძრავი ქონებები ფიქტიურად, თვალთმაქცური გარიგებით გადააფორმა მეორე და მესამე მოპასუხეებზე, რისი ბათილად ცნობაც მოითხოვა. თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც მოსარჩელემ გაასაჩივრა სააპელაციო წესით. ამასთან, პირველი ინსტანციის სასამართლოს განჩინებით, უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით, მოპასუხეებს აეკრძალათ მათ საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების გასხვისება და უფლებრივად დატვირთვა. სააპელაციო სასამართლოს მოპასუხეებმა მიმართეს განცხადებით გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების ნაწილობრივ შეცვლის შესახებ და მოითხოვეს, რომ სამივე მოპასუხეს აეკრძალოთ მათ სახელზე რეგისტრირებული კონკრეტული უძრავი ქონების გასხვისება და იპოთეკით დატვირთვა, რაც სააპელაციო სასამართლომ დააკმაყოფილა. მოსარჩელის მითითებით,

სარჩელის დაკმაყოფილების შემთხვევაში სასამართლო გადაწყვეტილება უზრუნველყოფის შეცვლის პირობებში ვერ აღსრულდება, რადგან მოცემულ უძრავ ქონებაზე არსებობს სხვა გარკვეული შეზღუდვებიც, რომელიც ასახულია მოპასუხე მხარის კუთვნილი უძრავი ქონების საჯარო რეესტრის ამონაწერებში.

სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება: სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება წარმოადგენს მოსარჩელისათვის მის სასარგებლოდ მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულების გარანტიას, თუმცა, ამავე დროს, ზღუდავს მოპასუხის კანონიერ უფლებას. შესაბამისად, ასეთი ღონისძიების გამოყენებაზე მსჯელობისას, სასამართლომ უნდა დაიცვას მოდავე მხარეთა ინტერესებს შორის სამართლიანი ბალანსი. შესაბამისად, დაუშვებელია მოპასუხის უფლების გაუმართლებელი შეზღუდვა. ტერმინს - „უფლებრივად დატვირთვა“ გააჩნია ფართო მნიშვნელობა და მოიცავს ყველა იმ სანივთო-სამართლებრივ და ვალდებულებით-სამართლებრივ უფლებას, რომლითაც აღჭურვილია სამოქალაქო ბრუნვის მონაწილე სუბიექტი. პალატამ ასევე ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების სუბიექტები არიან შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმით რეგისტრირებული იურიდიული პირები, რომლებიც აქტიურად ახორციელებენ სამეწარმეო საქმიანობას, რაც, სხვადასხვა ფორმით, სამართლებრივ ურთიერთობებს მოიცავს კონკრეტულ სფეროში მოღვაწე სხვა იურიდიულ თუ ფიზიკურ პირებთან. სამეწარმეო საქმიანობის ეფექტურად განხორციელებისათვის მნიშვნელოვანია საწარმოს გააჩნდეს საკმარისი რესურსი აქტივების სახით, როგორიცაა ფულადი სახსრები, ქონება და სხვ., ვინაიდან, სამეწარმეო საქმიანობის მთავარ მიზანს წარმოადგენს მისი განმახორციელებელი საწარმოს მიერ მოგების მიღება. შესაბამისად, იმ პირობებში, როდესაც საწარმოს ქონებაზე, სამართლებრივი შედეგების თვალსაზრისით, რეგისტრირებულია ფართო მოქმედების შეზღუდვა გასხვისებისა და უფლებრივად დატვირთვის აკრძალვის

სახით, აღნიშნული ინვესსიის სამეწარმეო საქმიანობით დაკავებული პირის ფუნქციონირებისთვის არსებითად ხელის შეშლას, ვინაიდან, მითითებული სახით გამოყენებული უზრუნველყოფის ღონისძიება სამართლებრივი შედეგებით უთანაბრდება ქონებაზე ყადაღის დადებას. სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ მოპასუხეთა განცხადების მოთხოვნა საფუძვლიანია და ემსახურება მოსარჩელისა და მოპასუხის ლეგიტიმური ინტერესების სამართლიან დაბალანსებას.

უზენაესმა სასამართლომ განმარტა, რომ კანონმდებელი სსკ-ის 191, 198-ე მუხლები მოსარჩელეს შესაძლებლობას აძლევს, საკუთარი კანონიერი უფლებების დაცვის მიზნით, მოითხოვოს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება. ამისათვის მოსარჩელემ სარწმუნოდ უნდა დაასაბუთოს უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების საჭიროება, რათა სასამართლოს შეუქმნას რწმენა კონკრეტულ გარემოებათა საფუძველზე უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების აუცილებლობის შესახებ. აღნიშნული საკითხების დამაჯერებლად დამტკიცება მნიშვნელოვანია, რამდენადაც მსგავსი სახის უზრუნველყოფა წარმოადგენს ერთი მხარისათვის თავისი უფლებების დაცვის გარანტს, ხოლო მეორე მხარეს უზღუდავს კანონიერი უფლებების განხორციელების შესაძლებლობას. შესაბამისად, სარჩელის უზრუნველყოფის საკითხის გადაწყვეტისას და ერთ-ერთი მხარის უფლებების, თუნდაც კანონისმიერ ფარგლებში შეზღუდვისას, სასამართლო უნდა ემყარებოდეს დასაბუთებულ ვარაუდს, რომ აღნიშნული საპროცესო ღონისძიების გატარების გარეშე შეუძლებელი გახდება ან მნიშვნელოვნად გართულებული გახდება ან მნიშვნელოვნად გართულებული გახდება საქმის განხილვის სამართლებრივი შედეგის – სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულება. საკუთრების ნებისმიერი შეზღუდვის შემთხვევაში, შეზღუდვა უნდა განხორციელდეს მხარის ინტერესთა შორის სამართლიანი ბალანსისა და პროპორციულობის პრინციპის გათვალისწინებით. საკუთრების უფლებაში ჩარევა უნდა პასუხობდეს ლეგიტიმურ მიზანს და იმდენად უნდა ინვესტირდეს მესაკუთრის უფლებების

შეზღუდვას, რამდენადაც ეს აუცილებელია ამ მიზნის მისაღწევად.¹ მართლმსაჯულების სისტემის ეფექტურობა სამართლებრივი ნესრიგის განმტკიცებასა და სამართლებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ფუნდამენტური წინაპირობაა. მართლმსაჯულების ეფექტურობა დამოუკიდებელ, მიუკერძოებელ, სამართლიან და დროულ სამართალწარმოებაში პოვნებს გამოხატულებას. როგორი სწრაფიც არ უნდა იყოს მართლმსაჯულება, როგორი სამართლიანი და კანონიერიც არ უნდა იყოს სასამართლო გადაწყვეტილება, მართლმსაჯულების მიზნები და ამოცანები განუხორციელებელი რჩება, თუ გადაწყვეტილება არ აღსრულდება. სარჩელის უზრუნველყოფის ინსტიტუტის მიზანია გადაწყვეტილების რეალურად აღსრულებისათვის მოსალოდნელი დაბრკოლების თავიდან აცილება. სარჩელის უზრუნველყოფის ინსტიტუტის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ მან შექმნას მოსარჩელის მატერიალური კანონმდებლობით დაცული უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების რეალური განხორციელების სამართლებრივი გარანტიები. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების საკითხი დგება, როცა საჭიროა კანონის ეფექტურობის უზრუნველყოფა და იგი გამომდინარეობს სამართლიანი სასამართლოს უფლებიდან, ამასთან, მიუხედავად უფლების მნიშვნელობისა, იგი არ არის აბსოლუტური და შეიძლება შეიზღუდოს გარკვეული პირობებით, რაც გამართლებული იქნება დემოკრატიულ საზოგადოებაში ლეგიტიმური საჯარო ინტერესით.² უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებისას, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, მაქსიმალურად უნდა იყოს გათვალისწინებული ორივე მხარის კანონიერი ინტერესი. დავის საგნის დაცვის აუცილებლობიდან გამომდინარე, რითაც ხდება მოსარჩელის კანონიერი ინტერესის რეალიზაცია და მისი სარჩელის უზრუნველყოფა, არ უნდა მოხდეს მოპასუხე მხარის კანონიერი ინტერესის უპირობო და ცალსახა შელახვა, არამედ უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება უნდა განხორციელდეს

¹ ბოელინგი ჰ., ჭანტურია ლ., „სამოქალაქო საქმეებზე სასამართლო გადაწყვეტილებათა მიღების მეთოდთა“, თბ., 2004, 37.

² საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2010 წლის 28 ივნისის გადაწყვეტილება საქმეზე: №1/2/466

მოპასუხე მხარის კანონიერი ინტერესის გონივრულ ფარგლებში შეზღუდვა-შევიწროებით და იმ ოდენობით, რაც აუცილებელია მოსარჩელის კანონიერი ინტერესის დაცულობისთვის. იმისათვის, რომ მოხდეს მხარეთა ინტერესების დაბალანსება, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში უნდა გამოირიცხოს არაადეკვატური, არათანაზომიერი უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებას კანონმდებელი, ასევე, უკავშირებს სარჩელის სამართლებრივ პერსპექტიულობას და აფასებს, თუ რამდენად მოსალოდნელია სარჩელის დაკმაყოფილება. აღნიშნული საკითხი მით უფრო აქტუალურია, როდესაც საუბარია გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველყოფაზე, რადგან გადაწყვეტილების აღსრულებლობის საფრთხემ შესაძლოა მოგებული მხარისათვის დაეას აზრი დაუკარგოს. მოპასუხე მხარე წარმოდგენილია სამეწარმეო სუბიექტებით - შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებით, რომელთა საქმიანობა მიმართულია მოგების მიღებისაკენ. შესაბამისად, მეტად მნიშვნელოვანია, სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებით, სასამართლომ არ მოახდინოს იურიდიული პირის ფუნქციონირების გაუმართლებელი პარალიზება და შესაძლებლობა მისცეს აღნიშნულ სუბიექტს, განაგრძოს სამეწარმეო საქმიანობის შედეგად მოგების მიღება. შესაბამისად, გასაჩივრებული განჩინებით გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების ნაწილობრივ შეცვლით, სამომავლოდ მოცემულ საქმეზე მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულებას საფრთხე არ ექმნება, ამასთან, არაგონივრულად იზღუდება იურიდიული პირის საკუთრების უფლება, რის საფუძველზეც, სასამართლომ არ დააკმაყოფილა საჩივარი.

ნინი ბერულავა

► 3 – 8/2023

იურიდიული პირის მიმართ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების საფუძვლის გაქარწყლების სტანდარტი

იურიდიული პირის სხდომაზე გამოუცხადებლობას საპატიო მიზეზი არ გააჩნია, რადგან ამ უკანასკნელს შესაძლებლობა აქვს უზრუნველყოს სასამართლო პროცესზე სხვა წარმომადგენლის გამოცხადება.

უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე №ას-183-2023

სსკ-ის 105, 215, 241, 394, 422-ე მუხლები

ფაქტობრივი გარემოებები: მოსარჩელემ მოპასუხის წინააღმდეგ სარჩელი შეიტანა სასამართლოში და მოითხოვა მისთვის პირგასამტეხლოს გადახდის დაკისრება, მოპასუხემ შესაგებლით სარჩელი არ ცნო. თბილისის საქალაქო სასამართლოს დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, მოსამზადებელ სხდომაზე მოპასუხის გამოუცხადებლობის გამო, რაც მოპასუხემ გაასაჩივრა სააპელაციო წესით. სააპელაციო სასამართლომ დააკმაყოფილა საჩივარი იმ საფუძველზე, რომ მოპასუხის გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო საპატიო მიზეზით, კერძოდ, უწყების ჩაბარებამდე ორი კვირით ადრე მოპასუხის წარმომადგენელს, რომელიც პასუხისმგებელი იყო საქმის წარმოებაზე, დაუდგინდა კოვიდ-19 ვირუსი, რომელიც სასამართლოს განმარტებით, გავლენას ახდენს პირის კონცენტრაციასა და მეხსიერებაზე. აღნიშნული ფაქტობრივი გარემოებების მხედველობაში მიღებით, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ საესებით შესაძლებელია, მოპასუხის წარმომადგენელს შეცდომით მოენიშნა სასამართლო სხდომის თარიღი, რაც, თავის მხრივ, შეუძლებელს ხდიდა მისი მხრიდან სხდომაზე გამოცხადებას, ან სასამართლოს წინასწარ ინფორმირებას.

სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება: სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ მაშინ, როდესაც არსებობს რეალური ეჭვი, იმასთან დაკავშირებით რომ მხარემ დაუშვა შეცდომა სხდომის თარიღის მონიშვნისას და საქმის მასალებიდან არ დგინდება მისი უპასუხისმგებლო ქმედების, ან საქმისადმი ინტერესის დაკარგვის გარემოება, დაუსწრებელი გადაწყვეტილების ინსტიტუტის

სანქციის¹ სახით გამოყენება არ არის მიზანშეწონილი. პალატამ მიუთითა, რომ სამართლიანი სასამართლო განხილვის უფლება ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს უფლებას წარმოადგენს და მისი შეზღუდვის ლეგიტიმურობა სარწმუნოდ უნდა იყოს დადასტურებული, რაც მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოს მოსაზრებით, სახეზე არ იყო.

გასაჩივრებული განჩინება თავისი დასაბუთებით ეწინააღმდეგება საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილ პრაქტიკას, რომელიც არასაპატიოდ მიიჩნევს არა მხოლოდ პოსტკოვიდურ ჰიპოთეტურ და დაუსაბუთებელ გარემოებებს, არამედ თვითიზოლაციაში ყოფნასა და რიგ სხვა შემთხვევებს, როდესაც ეს გარემოებები არანაირი მტკიცებულებით არ დასტურდება. უზენაესმა სასამართლომ, პირველ რიგში, განმარტა მხარეთა საპროცესო ინტერესის მნიშვნელობა და აღნიშნა, რომ მოსარჩელის ინტერესს წარმოადგენს სასამართლოს მიერ სარჩელის დაკმაყოფილება და მისთვის სასურველი გადაწყვეტილების გამოტანა, ხოლო მოპასუხის ინტერესს წარმოადგენს მოსარჩელისათვის სასამართლოს მიერ სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა. ამ ინტერესების რეალიზაციისათვის მხარეებს მინიჭებული აქვთ შესაბამისი საპროცესო უფლებები. სამოქალაქო პროცესის ერთ-ერთი თავისებურება მდგომარეობს იმაში, რომ საპროცესო უფლებების გამოყენებლობას შეიძლება მოჰყვეს არახელსაყრელი შედეგი იმ მხარისათვის, რომელმაც ეს უფლება არ გამოიყენა. მხარის ერთ-ერთი საპროცესო უფლებაა მონაწილეობა მიიღოს საქმის განხილვაში. ამ უფლებას შეესაბამება სასამართლოს მოვალეობა შეატყობინოს მხარეს საქმის განხილვის დროისა და ადგილის შესახებ სსკ-ის 70–78-ე მუხლებით დადგენილი წესით. საქმის განხილვა და გადაწყვეტა მხარის შეუტყობინებლად უნდა დაკვალიფიცირდეს, როგორც საქმის გა-

ხილვა მხარის მონაწილეობის გარეშე, მის დაუსწრებლად, რაც გადაწყვეტილების გაუქმების ლეგიტიმური და ასევე საქმის წარმოების განახლების საფუძველია. დაუსწრებელი გადაწყვეტილება - სასამართლო სხდომაზე (როგორც მოსამზადებელ სხდომაზე, ასევე მთავარ სხდომაზე) გამოუცხადებელი მხარის წინააღმდეგ გამოტანილი გადაწყვეტილება, რომელიც ემყარება მხოლოდ გამოუცხადებლობას და არა საქმის მასალებს. დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანას საფუძვლად უდევს ვარაუდი იმის შესახებ, რომ გამოუცხადებელი მხარე უარს ამბობს თავის მოთხოვნაზე მონაწილეობაზე მხარის მიმართ ან აღიარებს (ცნობს) ფაქტობრივ გარემოებებს, რომლებიც საფუძვლად უდევს სასარჩელო მოთხოვნას. საჩივარი დაუსწრებელ გადაწყვეტილებაზე თავისი შინაარსით განსხვავდება როგორც სააპელაციო, ისე საკასაციო და კერძო საჩივრისაგან. მთავარი განსხვავება მდგომარეობს იმაში, რომ საჩივარი დაუსწრებელ გადაწყვეტილებაზე შეიძლება ემყარებოდეს მხოლოდ და მხოლოდ იმას, რომ სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებლობა გამონვეული იყო საპატიო მიზეზებით. ამრიგად, საჩივარი დაუსწრებელ გადაწყვეტილებაზე არ შეიძლება ემყარებოდეს გარემოებებს, რომლებიც ასაბუთებენ მის არსებითად, უსწორობას, მის შეუსაბამობას საქმის ფაქტობრივ გარემოებებთან, რადგან დაუსწრებელი გადაწყვეტილება მიიღება არა საქმის მასალების საფუძველზე, არამედ მხარის გამოუცხადებლობის გამო. ამიტომ, გართლებული და განმარტებული უნდა იყოს გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზი. სსკ-ის 241-ე მუხლის თანახმად, დაუსწრებელი გადაწყვეტილება უნდა გაუქმდეს და საქმის განხილვა განახლდეს, თუ არსებობს სსკ-ის 233-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლები, ან თუ მხარის გამოუცხადებლობა გამონვეული იყო სხვა საპატიო მიზეზით, რომლის შესახებაც მას არ

¹ საპროცესო კანონმდებლობის მიხედვით, რომელიც შეიცავს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მარეგულირებელ ნორმებს, დაუსწრებელი წარმოების არსი მდგომარეობს სხდომაზე გამოუცხადებელი არაკეთილსინდისიერი მხარის მიმართ სანქციის გამოყენებაში. იხ. მერებაშვილი ი., „დაუსწრებელი

გადაწყვეტილება ქართულ და უცხოურ კანონმდებლობაში“, მართლმსაჯულება N3 (2007): გვ.44.

შეძლო თავის დროზე ეცნობებინა სასამართლოსათვის. ამრიგად, კანონმდებელი ავალდებულებს მხარეს, წინასწარ აცნობოს სასამართლოს სხდომაზე მისი გამოცხადების შეუძლებლობისა და მიზეზის შესახებ, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ასეთი შეტყობინება სხდომამდე შეუძლებელია. იმ გარემოებათა დამტკიცების ტვირთი, რომლებზეც მიუთითებს მხარე თავის საჩივარში, როგორც გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზზე, ეკისრება მომჩივანს. მხარეს, რომელიც არ გამოცხადდა სასამართლო პროცესზე და რომლის წინააღმდეგაც გამოტანილია დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, შეუძლია გააქარწყლოს ამგვარი გადაწყვეტილების საფუძვლად მიჩნეული ვარაუდი, თუ დაამტკიცებს, რომ არსებობდა იმგვარი მოვლენა, რომელიც, სხვა მტკიცებულებებთან ერთობლიობაში, გონივრული შეფასებიდან გამომდინარე, ქმნის პრეზუმფციას არა მარტო დაინტერესებული მხარის ინტერესის შესახებ განსახილველი საქმის მიმართ, არამედ გამოუცხადებლობის ობიექტურ ან/და ადამიანურ ფაქტორებზეც. მხოლოდ ამ გარემოებათა ერთობლივად შეჯერებითა და შეფასებით არის შესაძლებელი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმება. ამასთან, ობიექტურ გარემოებათა დადასტურების შემთხვევაში, მხარის გამოუცხადებლობას საპატიოდ მიიჩნევს და დაუშვებელია, რომ ამ მხარის მიმართ დაუსწრებელი გადაწყვეტილებისთვის დამახასიათებელი საპროცესო წესით დადგინდეს როგორც საქმისთვის მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები, ისე სამართლებრივი შედეგიც. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ადგილი ექნებოდა ისეთ ვითარებას, როდესაც დაუსწრებელი გადაწყვეტილება იქნებოდა სანქცია არა მარტო უპასუხისმგებლო, ან პროცესის მიმართ ინტერესის არმქონე პირისთვის, არამედ მათთვისაც, ვისაც რეალური ინტერესი გააჩნია სამართალწარმოების მიმართ, მაგრამ საპატიო გარემოებების გამო სასამართლო სხდომაზე გამოცხადება ვერ შეძლო.

სხდომაზე გამოცხადების შეუძლებლობის გამოკვლევა სასამართლომ დაიწყო წარმომადგენლობის უფლების განმარტებით, კერძოდ, სასამართლო წარმომადგენლობა არის მხარისთვის კანონით გარანტირებული შესაძლებლობა

ანარმოს საქმე სასამართლოში წარმომადგენლის მეშვეობით. სასამართლო წარმომადგენელი არის პირი, რომელიც სასამართლოში მარწმუნებლის სახელითა და მისი ინტერესების შესაბამისად ყველა იმ საპროცესო მოქმედებას ასრულებს, რაც გათვალისწინებულია კანონითა და მარწმუნებლის მიერ გაცემული მინდობილობით. მხარისა და წარმომადგენლის ნდობაზე დაფუძნებული ურთიერთობის გათვალისწინებით, თუ წარმომადგენელი მინიჭებულ უფლებამოსილებას კეთილსინდისიერად ახორციელებს, წარმომადგენლის საპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობა მხარისათვის არახელსაყრელი შედეგის დადგომის წინაპირობა არ შეიძლება გახდეს, რადგანაც მას ამ ურთიერთობის მიმართ კანონიერი ნდობა გააჩნია და ორიენტირებულია ადვოკატის მიერ მარწმუნებლის უფლების კვალიფიციურად დაცვაზე, მაგრამ თუ თავად წარმომადგენელს არ გააჩნია სხდომაზე გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზი, იგი ვალდებულია, გამოცხადდეს სასამართლოში და მონაწილეობა მიიღოს საქმის განხილვაში. ამ საკითხის სხვაგვარად გადაწყვეტა აზრს დაუკარგავდა საპროცესო წარმომადგენლობის ინსტიტუტის არსებობას. ავადმყოფობა დადასტურებული უნდა იყოს სამედიცინო დანესებულების ხელმძღვანელის მიერ ხელმოწერილი დოკუმენტით, რომელიც პირდაპირ მიუთითებს სასამართლო პროცესზე გამოცხადების შეუძლებლობაზე. მიუთითებული ნორმის დანაწესი ადგენს, რომ სასამართლო უფლებამოსილია, მხარის მიერ კონკრეტული საპროცესო მოქმედების შეუსრულებლობა ჩათვალოს საპატიოდ, თუკი აღნიშნული მოქმედება მან ვერ შეასრულა ავადმყოფობის გამო. იმისათვის, რომ სასამართლომ პროცესზე მხარის გამოუცხადებლობა ან სასამართლოსთვის შუამდგომლობისა და განცხადების წარუდგენლობა საპატიოდ მიიჩნიოს, უნდა არსებოდეს ორი წინაპირობა: 1. გამოუცხადებლობა განსაკუთრებული ობიექტური გარემოებით უნდა იყოს გამოწვეული; 2. აღნიშნული განსაკუთრებული ობიექტური გარემოება მხარისაგან დამოუკიდებელი მიზეზით შეუძლებელს უნდა ხდიდეს მხარის პროცესზე გამოცხადებას ან/და გამოცხადების შეუძლებლობის შესახებ სასამართლოსთვის შეტყობინებას.

იმისათვის, რომ სასამართლომ მხარის მიერ მითითებული მიზეზი გამოუცხადებლობისთვის საპატიო მიზეზად მიიჩნიოს, მას უნდა შეექმნას მხარის გამოცხადების ობიექტური შეუძლებლობის მყარი შინაგანი რწმენა. საპატიო გამოუცხადებლობის სარწმუნო მტკიცებულებას არ წარმოადგენს სააპელაციო პალატის მიერ მითითებული, ელექტრონულ გვერდზე ატვირთული ინფორმაცია კოვიდის ჰიპოთეტური გართულებების შესახებ, რადგან იგი არ აკმაყოფილებს მტკიცების სტანდარტს.

უზენაესი სასამართლო დაეყრდნო პრაქტიკას, რომლის მიხედვითაც, იურიდიული პირის წარმომადგენლის საპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობისას დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმება ყველა შემთხვევაში დაუშვებელია, რადგანაც კერძო სამართლის იურიდიულმა პირმა ისე უნდა უზრუნველყოს თავისი საქმიანობა, რომ ამა თუ იმ თანამშრომლის მივლინებაში

ან შვებულებაში ყოფნამ/ავადმყოფობამ არ შეაფერხოს იურიდიული პირის ნორმალური ფუნქციონირება. წარმომადგენლის სასამართლო პროცესზე გამოუცხადებლობა, იურიდიული პირისთვის სხდომაზე გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზად ვერ ჩაითვლება, რადგან ამ უკანასკნელს შესაძლებლობა აქვს უზრუნველყოს სასამართლო პროცესზე სხვა წარმომადგენლის გამოცხადება. გამომდინარე იქიდან, რომ უზენაესმა სასამართლომ დაადგინა, რომ მოპასუხის გამოუცხადებლობა იყო არასაპატიო, სარჩელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები დამტკიცებულად მიიჩნევა და სააპელაციო სასამართლომ უნდა განსაზღვროს სამართლებრივად მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებების წრე და მისცეს მათ სათანადო სამართლებრივი შეფასება, შესაბამისად, საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდა სააპელაციო სასამართლოს.

ნინი ბერულავა